

ІНТЕГРАЦІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Ю.М. Шпиг

Національний університет харчових технологій

Інтегровані структури, що об'єднують у своєму складі різні ланки АПК (від виробництва сільськогосподарської продукції до її реалізації кінцевим споживачам), є, як показує світовий досвід, найбільш ефективними та пристосованими до умов ринкової економіки. Вони набули поширення в багатьох регіонах України та характеризуються великою різноманітністю організаційно-правових форм, складу учасників та видів діяльності [1]. Однак, інтеграційні формування часто створюються без урахування об'єктивних умов. У результаті недотаємно обгрунтовано вибирається головне підприємство, має місце низький рівень централізації функцій управління, кваліфікації управлінських кадрів і спеціалізації управлінської праці. Не відпрацьовані оптимальні моделі агропромислових формувань, їх організаційно-правові форми, не визначені оптимальна кількість і співвідношення учасників за видами діяльності. Таким чином, проблема формування ефективного організаційно-економічного механізму інтеграції на сучасному етапі її розвитку є досить актуальною.

Продовольча безпека, будучи важливим складовим елементом системи національної безпеки, характеризує економічну стійкість і політичну незалежність об'єднаних підприємств, їх здатність забезпечувати елементарні первинні потреби своїх громадян.

Метою продовольчої безпеки є надійне, безперервне і достатнє і забезпечення населення необхідними продуктами харчування.

Різноманітність організаційно-господарських форм зв'язків сільськогосподарських та переробних підприємств обумовлено неоднаковим рівнем розвитку виробництва в галузях переробної промисловості і сільського господарства. Різні галузі промисловості в неоднаковому ступені тяжіють до джерел сировини, що безпосередньо впливає на рівень і організаційні форми зв'язків сільськогосподарських і переробних підприємств. Ті галузі переробної промисловості, в яких питомі витрати сировини на одиницю продукції нижчі, а сезонність заготівель вища, мають більше можливостей для встановлення тісних зв'язків між сільськогосподарськими і переробними підприємствами.

Доцільність об'єднання підприємств переробної промисловості і сільського господарства викликається багатьма факторами. Так, підприємства, що здійснюють переробку сільськогосподарської сировини, істотно розрізняються за виробничою потужністю, рівнем технічної оснащеності, механізації виробничих процесів. Ці відмінності впливають на розміри сировинної бази, організацію управління, форми зв'язків переробних підприємств з господарствами — постачальниками сировини.

Необхідною умовою забезпечення продовольчої безпеки є фізична і економічна доступність продуктів харчування для населення.

Найважливішими умовами досягнення продовольчої безпеки в Україні є:

- фізична доступність продовольства — наявність продуктів харчування на всій території країни в кожний момент часу і в необхідному асортименті. Дотримання цієї умови передбачає наявність розвиненого продовольчого ринку;
- економічна можливість придбання продовольства усіма соціальними групами населення, в тому числі і незаможними, яка шляхом підвищення життєвого рівня або вжиття необхідних заходів соціального захисту;
- споживання продуктів високої якості в кількості, достатній для раціонального харчування.

Забезпечення продовольчої безпеки передбачає вирішення таких завдань:

- створення стабільних економічних умов для розвитку продовольчого ринку країни;

- проведення ефективної агропродовольчої політики;
- забезпечення рівних можливостей для всіх суб'єктів господарювання;
- проведення раціональної національної політики в сфері зайнятості населення;
- здійснення соціальної політики, спрямованої на викорінення бідності та нерівності в частині доступу до повноцінного продовольства, а також його використання;
- досягнення стійкого, інтенсивного і різноманітного виробництва продовольства, підвищення продуктивності і ефективності праці;
- реалізацію комплексних стратегій розвитку галузей агропромислового комплексу з метою збільшення місцевих можливостей виробництва продовольства;
- сприяння впровадженню передових технологій в області виробництва, переробки, зберігання та реалізації сировини і продовольства;
- використання переваг міжнародного поділу праці;
- проведення активної зовнішньоекономічної діяльності, оптимізацію експортно-імпоротної діяльності;
- інвестування аграрної сфери.

Таким чином, продовольча безпека країни забезпечується сукупністю економічних та соціальних умов, пов'язаних як з розвитком інтеграційних об'єднань, всього продовольчого комплексу в цілому, так і із загальним станом національної економіки. Для досягнення безперебійного і достатнього забезпечення населення продуктами харчування необхідно вирішити питання забезпечення незалежності України від імпорту продовольства; стійкого розвитку агропромислового комплексу; його здатності до саморозвитку і прогресу.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Саблук П.Т.* Стан і перспективи розвитку агропромислового комплексу України // Економіка України. — 2008. — № 12. — С. 4 – 18